

آموزه‌های اخلاقی و تعلیمی در مرصاد العباد

سید کیهان شهدایی^۱، فاطمه جعفری^۲

۱- عضو هیات علمی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج ایران

۲- دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

چکیده

آموزه‌های تعلیمی- اخلاقی بدون شک از اهداف اصلی بسیاری از شاهکارهای ادبی است؛ بدین معنا که اغلب شاعران و نویسندگان کلاسیک زبان و ادبیات فارسی پیش از التذاذ ادبی از اثری که ارائه داده عمده توجه خویش را معطوف مسائل و مفاهیم تعلیمی و اخلاقی و تأثیر آن بر جامعه عصر خویش کرده‌اند و به همین خاطر است که شاعران و نویسندگان بزرگ از دیرباز مبانی و مؤلفه‌های اخلاقی و تعلیمی را در زیور آثار ادبی هدف قرار داده‌اند تا برای پاسخگویی به حس زیبایی پسند انسانها، در شکل‌گیری مبانی صحیح تعلیمی و اخلاقی در جوامع انسانی نقش اساسی ایفا کنند، مرصادالعباد اثری با محوریت تصوف و سلوک است که در لابلای بیان مفاهیم عرفانی، نگاهی هم به مسائل تربیتی و اخلاقی داشته و سالک را به رعایت این آموزه‌های اخلاقی و تربیتی ملزم کرده‌است. از اینرو، نوشتار حاضر با رویکردی توصیفی- تحلیلی بر آن است تا بازتاب آموزه‌های تعلیمی و اخلاقی را در مرصادالعباد تحلیل کند. یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که دعوت به راستی و صداقت، پیشه کردن صبر و شکیبایی در کارها، سخاوت و بخشش، نفی از خودبینی و تکبر شاخص‌ترین مؤلفه‌هایی است که در مرصادالعباد مورد توجه قرار گرفته‌است.

کلمات کلیدی: ادبیات تعلیمی، ادبیات عرفانی، مرصاد العباد